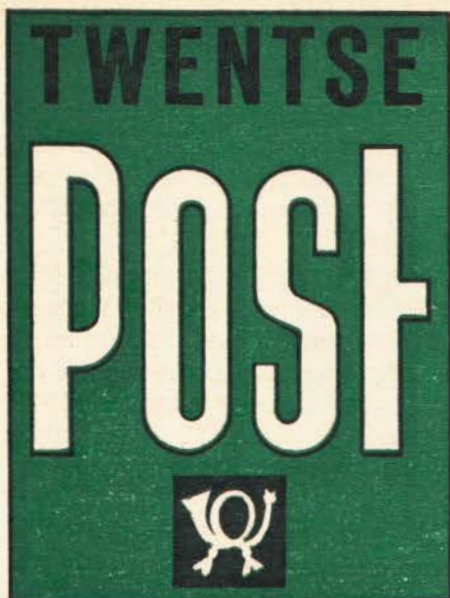

MAANDBLAD VOOR TWENTE

HET LANDSCHAP – DE STRUCTUUR
DE NATUUR – DE MENSEN – HET
LEVEN – DE CULTUUR – DE VOLKS-
TAAL – DE GESCHIEDENIS – DE GE-
BRUIKEN – DE STREEKBELANGEN
DE ALGEMENE ONTWIKKELING

HFD. RED. J.W.M. GIGENGACK

NR. 8 AUG. 1967 6^e JRG.

Uit de inhoud:

Visken en Jagen

„Komt ees wat neuger bi’j”, zeg
de vos tegen de ganze, „ik mag
ow zo geern heuren zingen.” —

Redactie en Administr. TWENTSE POST
(waarin opgenomen tijdschrift Twenteland)
Beekstr. 51 Hengelo (O.) Tel. 17987
Amsterdam-Rotterdam Bank, Hengelo
Postrekening: 820018 t.n.v. Twentse Post
Abonnements-prijs f 4.20 per jaargang
Losse nummers 40 cent per exemplaar

Advertentie-tarieven op aanvraag. Gehele of gedeeltelijke
overname van artikelen enz. zonder toestemming van de Uit-
geefster verboden. Alle publicaties blijven eigendom v.d. Uitg.

STREEKTAAL

VISKEN EN JAGEN

**„Nen vos verlös wa ziene heure,
mer nich ziene strekke.”**

*As de jach lös is, geet de jager der oop lös. Nen boer kan better bie de ploog bliwen, want as **dén** hen jagen geet, schötte zik 't dak van 't hoes. Hee hef ter ook gen verstand van. 'Tej kunt nooit weten, woe de hazen loopt', zèè de boer, dow zetten hee 'n strik oop 'n vas van 't hoes. 't Vaalt nen jager a zoer genog *um de hazen an de wol te kommen*, want 't zint vluwwe deers, vuur numdal zeit ze nich van nen harleuper: 'Hee lop as nen hazen'. Allenig nen windhond *kan nen hazen anlopen* (inhalen). Streupers maakt zik nich drok, zee zet strikken. As nen hazen zo dom is *in 't strik te lopen*, isse vuur de bakker en *streupt ze em 't vel aower de oren*.*

Nen vos schient daor nich völ um te geewen: 't *Is mer zonnen aowergank*, zèè de vos, *dow streupen ze em 't vel aower de oren*. Ik denke toch, datte daor nich völ van nao vertellen zal. Wat anders is 't, asse zien hoor verspölt: *Nen vos verlös wa ziene heure, mer nich ziene strekke*. Nen jager mut zölf wa *nen slimmen vos* wèèn, asse em vangen wil. Asse denkt: 'Now he'k ow!' nemp 't leepe deer toch nog 't *hazenpad*, want 't *mut a nen dommen vos wèèn, den vuur één gat gevangen zit*. En nen dommen vos mut nog geboren wödden. Hee is ook nen humorist: 'Komt ees wat neuger bi'j', *zeg de vos tegen de ganze, ik mag ow zo geern heuren zingen!*' Hee is dol oop ganze: as de vos de passie prèèkt, boer past oop ow ganze!

As nen man zien wèrk löt veur wat 't is, en allenig an ziene leefhebberij denkt, kan mooder de vrouw met recht zeggen: 'visken en jagen gif hungerige magen en klungerige blagen.' A'j met 'n angel visket, hoow i'j ow nich zo na te broeken, wa mu'j 't geduld hebben van de kat vuur 't moezengat. Of-wochen tot da'j *bet hebt* en dan *oophalen*. Hef ne jong der ne dikke mun an, dan kanne bi'j 't oophalen umsgelièks nog wa *nen snook vangen*, d.i.: der bi'j in 't water vallen. Jonge keerls gaot *hen visken met 'n stölpkorf*. As ze der enen in hebt, veult ze 't wa, want *de vis stot an*, benaamd nen boars; den *rammelt in 'n korf* en as ze em griepen wilt, *zette de stekkels oop as 'n moesegel*. Ne sli'je (zeelt) dot zo nich, *dee hooft zik gedekt* en ontsprink oop dee manneer vaak 'n dans. Zee vangt em anders geern, vuur numdal zeit ze nich: *zo vet as ne sli'j*. A'j den in de pan hebt, hoof ter nich völ *botter bi'j de vis*.

Visken doot ze ook wa met *de schepwage* en met 't net. A'j achter 't net visket bliew i'j wa *doodvanger*. Aol krop vot in de mor, mer 'n *aolenstoter* weet em daor met de *aolenscheer* wal oet te halen. 's Nachens geet nen aol oop roof oet, mer *lop dan vaak in de foek*, dee dwas duur de bekke is oetzet. 't Deer is na glad. A'j *nen aol bi'j 'n stat hebt*, geete ow nog wa drossen.

Munnen (voorns) *loopt völ*, mer *de sneuk staot* bie mooi weer *te zonnen*. Zee wödt dan wa vungen met 'n *strik van koperdraod* an nen langen stok. Wee sneuke perbeert te vangen met 'n visken an 'n angel, den is an 't *snooken*. Nen snook oop de wal hef nich völ meer bie te zetten. Wee zik boeten 'n aom hef lopen, den *hapt nao 'n aom*, as *nen snook oop 't dreuge*.

Rechtevoort zint de Twentse bekke vaak vieze stinksloten waarin gen visken lèèwen kan. Het is dan ok a wat jaoren leen dat de dichter Berghege oet Hoksebarge dit leedjen schreef:

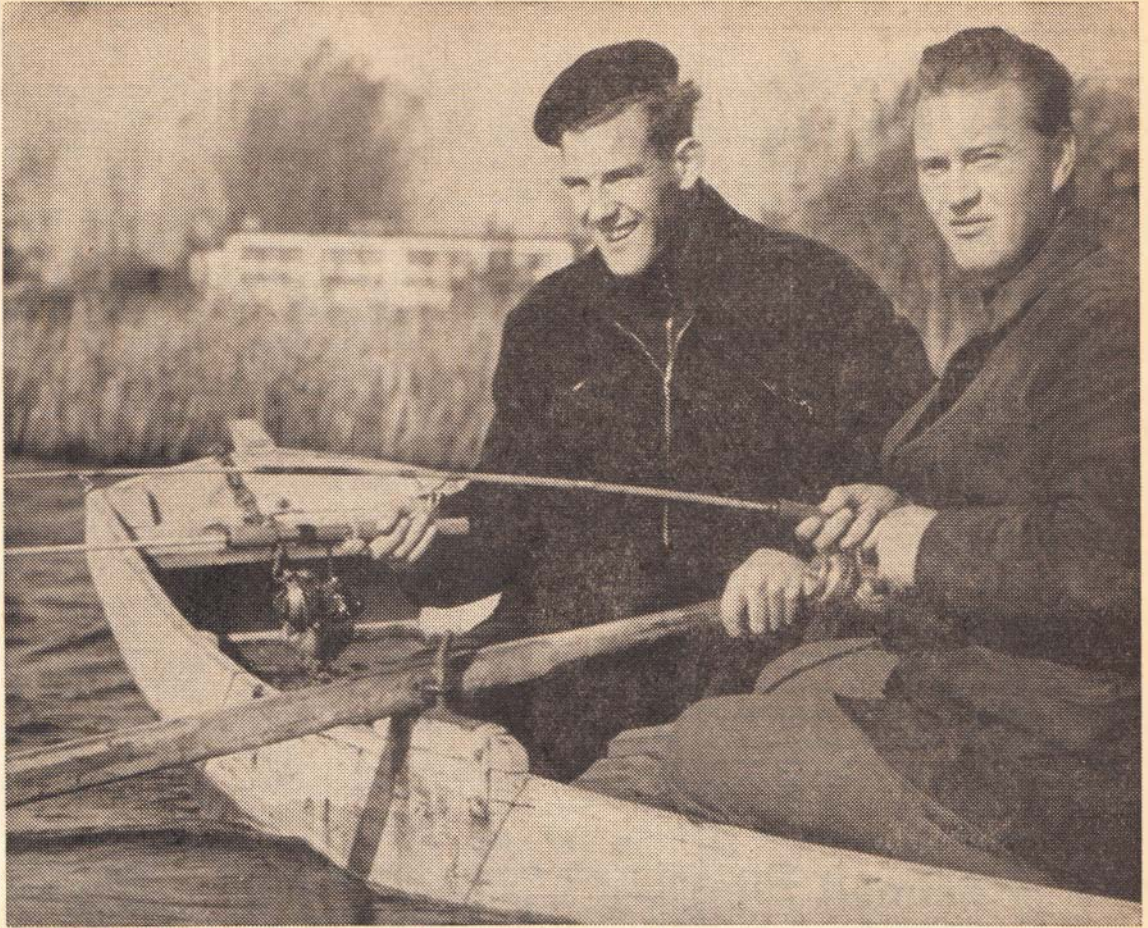
NATUUR

Vergeews vuur hem de bloemen bleuit,
Den 't hatte vuur natuur neet gleuit.
Wat zeg vuur zo een 't bleuiend veld?
Ook 't greune bos em niks vertelt!
As zo een langs de bekke geet,
Versteet hee 't leed van 't water neet.
Al lèèwt dèn honderd jaoren lang,
Begrip hee nooit den veugelzang.
Wat kent hee van den zonnenprach,
Van maone, of steerne in den nach?
De wolken, gleuind in 't aowendrood
Zint vuur em as 't sneeveld dood.

**„Wee 'n ander jagen wil,
mut zölf har lopen.”**

Nich allenig nen jager jag, ook andere leu jaagt, mer *gaot nich oop jach*: vrogger *jachn deftige leu in ne koetse*; now doot ze 't in nen ouwto. As ze met 't keurken naor ne brulfte veurt, *jaagt ze nich met de leuge koetse (maag)* wier naor 't hoes hen. Wee 'n *ander jagen wil, mut zölf har lopen*. As de boer, den vuuroop maeijt, de zeise rap zwaeit, zeg de knech: 'Tej mut nich zo jagen, boer, ik kan ow zo nich bieghooln.'

Wanneer 't 's winters bie hadde Oostenwind sni'jt, dan *jag 'n snee tehoope*. „'t Drevvelt". Zuk weer *jag de leu van de straote*, 't hoes in. Der is dan oop de straote gen *gejoegjag van ouwto's en fietsen* meer, wat ow anders in drokke verkeersstraoten mangs 'n *schrik oop de hoed kan jagen*.

As de mensken 't oop ne verkoping *meka oopjaagt*, dan jaagt ze *meka oop kössen*. Zo a'j wa zeet, hef 'jagen' in 't Twents nog a wa verschillende betekenissen. En wel weet *het onderschel tusken de jager en de row*? Ik denk nich, da'j dit oet kunt visken, daorum zal ik 't mer zeggen: *Nen jager laadt eerst en dan schötte; de row schöt eerst en dan laadt ze*.

Nog 'n räödselken: *Woe dreg nen jager 't gemzenveertjen*? A'j good lèest en iej weet, wat ne gems is, kö'j 't wa raon.

En hier is 't leste:

*Ik jage in greunland,
Ik won in holland.
Ik heb 'n fluwelen vel
En zin toch niks in tel.*

Non 'n paar riemselkes. In november zint de hazen weerprofeten:

*Zint de hazen row behoord,
't Vrös straks pegels an eren boord.
Dreg 'n hazen nog zien zomerkleed,
Nen zachten winter steet gereed.*

'Met enen spronk twee hazen bespringen, das een van de domste dingen.' Bespringen? 'n Hermken (hermelijntje) kan dat, mer is zo dom nich.

Was 'n grootsten aait de baas,

Dan vung ne koo wal ees nen haas.

Jao, jao:

*De wereld is 'n jachttoneel,
Nich elken jager krig zien deel.*

Toch zeg de dichter: 'KLAGE NICH'

Klage nich um slechte tieden,
As nog hes dien daagliks brood!
Woevöl leu mut honger lieden
Rechtevoort — en groten nood!
Klage nich! As dow gezond zins,
Dat is meer as geld en good;
Dat is absloet nich te betalen —
Daorum haol mer gooden mood!
Hes dow reden um te klagen:
Klage nich en denk der an:
Daor is nog nen God, den aaltied,
Ook in 't zwaorste helpen kan!

(Naor den Platduutskén dichter Karl Sauvagerd.)

enschede

ADOLFS & PENNINK
**studieboeken
pocketbooks - romans**

 Van Loenshof 10 Tel. 15271
 Filiaal: Oliemolensingel 37 Tel. 16118

Fijnhout- en Triplexhandel
Fa. W. LANGE

 Spelbergsweg 37, Tel. 4538
 levert: Fijnhout, Triplex, Hard- en
 zachtbaard, Vlas- en spaanplaat enz.

 Een **BRIL**, die werkelijk prettig zit
 is gemaakt door

Remmelt Pit

Kalandersstraat 24-26 Enschede

Gramfoonplaten Pick-Ups

SPECIAALZAAK Nieuwstr. 57 Tel.
RADIOKO 3909 Hengelo O.
 Boulevard 90
 Tel. 4863 Enschede.

A.v.d. Leest Radio
Enschede Televisie

 Radio onderdelen - Electrotechnische artikelen
 Erkend reparateur en installateur
 OLDENZAALSESTRAAT 39 — TEL. 10688

 Wij leveren en reviseren **HAND-
en MOTORGAZONMAAIERS**
 Gereedschapslipperijs

H. v. d. MEER & Zn. - Enschede
 Bleekerstraat 18

**Machinefabriek
ARENS & Zn**

tandwielen
 Perikweg 52

Voor betere schoenen Rommelaar

VAN LOENSHOF 31

DE STAD

 ik gung duur eansched
 de stad
 nô jao
 dat wodt zo zeg

 um zo te zeen
 zea'k
 jao

 't kan wean
 dat 't nog 'n maol zo wodt

rinus de jong, eansched

 Voor herenkleding
 het beste bij **Besters**

Van Loenshof 12, Enschede

 Voor
 medaille,
 krans, tak
 of beker: bij ons slaagt u zeker
Ripperdastraat 2a, Enschede
S. TEN CATE
STAALHARDERIJ

Hessenweg 1-9 — Tel. 15413

MINTEX - REMDIENST

Dr. Benthemstr. 35 — Tel. 15418

 Motor defect?
 naar **JULO**
 direct !!!

 Pyrmoniststraat 15-19
 ENSCHEDE

DAMES! Iets nieuws voor U. Het
VILEDON ZOOMBAND. Zonder
 draad en naald en zó'n zoom! In Uw
 japon, rok of mantel. In minder dan
 10 minuten bent U klaar! Zomen
 thans geen probleem meer.

Verkr. bij de Twentse Fourniturenhandel

J. Wagelaar & Zoon
 van Loenshof 56-58 Tel. 15684
 ENSCHEDE

 TELEVISIE
 *
 HOOR
 APPARATEN
 *
 RADIO

 Blijvende service!
Jan LANGKAMP
 LANGSTR. 52 TEL. 24695 ENSCHEDE.

ADVERTEREN IS ETALEREN

 N.V. Aanneming-Mij. vh.
H. W. TE PAS
 Enschede

 Burgerlijke en Utiliteitsbouw
 Gewapend Betonbouw
 Grond- Water- en Wegenbouw

KRONIEK VAN DORP EN STAD

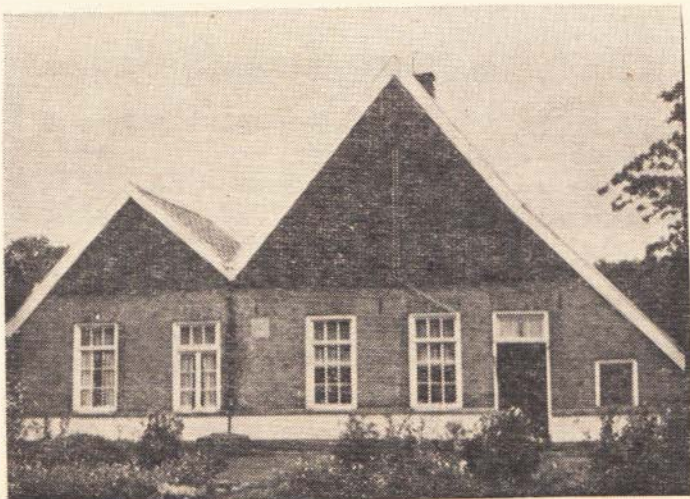
BOEKELO, 'deze hofstad (hofstede) ligt lustig in 't geboompt en heerlijke landen met graan en hout beset', aldus de kroniekschrijver Andries Schoemaker die in 1729 met enige vrienden 'de hof te boekhold' (Boekelo) bezocht en over dit bezoek enkele bijzonderheden publiceerde. Een eenvoudige kleurprent van deze hof, getekend door Cornelis Pronk (waarvan een reproductie in G. J. ter Kuile's boek over de Twentse havezaten) toont ons 'een voorgebouw met een rood pannendak — het Huis alsmede de beide torentjes met blauwe leien bedekt, terwijl het geheel onmiddellijk in de grachten was gelegen.'

DE HOF TE BOEKELO

'Den hoff toe Boeckelo' in het richtambt Enschede was — evenals Huis Eschede bij Tubbergen en oorspronkelijk Huis Eftinck onder Elzen — een leen van het Huis Bronckhorst, welks leenkamer meerdere erven in Twente had liggen.

Gelijk de havezate Beugelscamp te Ootmarsum is ook deze Hof oorspronkelijk uit twee erven ontstaan, zodat wij het erve Boekelo steeds vinden genoemd met het daarbij gelegen erve Vogelsanck; (zie foto). Dit laatste erf wordt voor het eerst en afzonderlijk genoemd in een charter van 1450 'op mei-dach Philippi et Jacobi apostolorum' in het archief van het klooster van Albergen, waarbij 'OTTO heer te Bronckhorst en Borculo ontslaat als leenheer, wegens gunst dien hij aan JOHAN VAN TWICLO wijlen Johanszoon zijnen leenman toedraagt de grove en smalle tienden over enige erven uit het leenverband en ontvangt daarvoor in manstat (1) te vijfmarcken (2) van denzelfde terug de erven den Vogelsanck to Bokel onder het Kerspel Enschede en Woestinck in het Kerspel Delden met tienden.'

erve Vogelsanck

EERSTE BEWONERS VAN DE HOF

Wij lezen bij eerder genoemde Ter Kuile: 'Kreyneck zegt van Boekelo dat het een oude havezate is en noemt als eerste eigenaar een lid van het geslacht STICKE, tevens bezitter o.a. van 't Weldam (Goor) — eene van die alleroudste geslachten van Twente, rijk in grondbezit, die wij in de vroegste charters tegenkomen: de Hondebergs, Hulschers, Splinters, Moms, Moerbeckes, Zwaefkens, Bermentlo's en Overhagens.'

'De zo even genoemde JOHAN VAN TWICKELO was gehuwd met een erfdochter: JUTHE of JUDITH STICKE of EDELSTICKE, welke echtelieden één kind nalieten JUDITH VAN TWICKELO; een dochter van deze laatste huwde omstreeks 1530 met UNICO RIPPERDA, welke wij later bij de behandeling van het Weldam nader zullen leren kennen.

Een van de vele kinderen uit dit huwelijk was HARMEN of HERMAN RIPPERDA toe Boekelo, geboren plm. 1555, van wie de genealogie Ripperda zegt: 'is geboren en woonde op den Hof to Boekholt in het gericht Enschede; was in zijn jeugd in vreemden krijgdsdienst, werd in 1593 na doode zijns broeders EGGERICH beleend met Buxbergen en was van 1602-1612 lid der Ridderschap van Overijssel. Hij is te Osnabrück in drunkschap syn peert op de straet piqueerende daarmede gestort en brak een been, waardoor hij in het vervolg kreupel ging. Hij is altoos seer wilt geweest. Overmits hem geen Edelmansgoed was toegedeeld heeft hij hem (zich) gezet op 't huys van Boekelo.'

HERMAN RIPPERDA was gehuwd met MARGRIET VAN HEIDEN TOT RANSDORP, die hem zeven kinderen schonk waarvan de oudste: UNICO RIPPERDA TOT BUXBERGEN, BOECULO en HENGELO. Deze was van 1598 tot 1612 Drost van Haaksbergen, Diepenheim en Lage, Hopman en sedert 7 september 1614 Ritmeester. Op 23 aug. 1596 huwde hij met ANNA VAN DOETINCHEM († 1636). Vóór 1615 (aankoop Huis Hengelo) schijnt UNICO RIPPERDA meestal Huis Boekelo bewoond te hebben.'

GEEN VRIJHEID VAN GODSDIENST

'Bij een correspondentie van een achttal brieven, gewisseld in oktober 1612 tussen PHILIPPUS ROVENIUS (sinds 1607 deken en na de dood van Sasbout Vosmeer in 1614 apostolisch vicaris te Olden-

- (1) Een leen in 'manstat' (feudum homagium) werd gegeven om daarvoor krijgsmanschap te presteren; een leen in 'dienstmanstat' (feudum ministerialum) bracht mee dat de leenman dienstman werd; (Racer: Overijss. Gedenkst. II, blz. 115).
- (2) Een 'vijfmarcksleen', aldus genaamd omdat er als 'heerschild' (teken van adeldom) vijf mark voor betaald werd, was een leen waarvoor geen algemene maar eigen regelen golden.

hengelo

de **Bokdams**
voor
DANSLES
Drienerstraat 37

HET SPEELGOEDPALEIS

Teutelink

Enschedesestr. 22, Hengelo

Het beste adres voor:

**GEDISTILLEERD, WIJN, BIER,
LIKEUR, LIMONADE**

Fa. Jac. Krabbenbos
Molenstraat 18

COÖP.

RAIFFEISENBANK

BOERENLEENBANK

Parallelweg L.S. Hengelo Tel. 10061
Bijkantoren: Oldenz.str. 168, Beukweg 81

• MEUBELEN

• TAPIJTEN

• BEDDEN

E M PETRI voor de moderne
woninginrichting
MARKTSTR. 15

ADVERTEREN IS ETALEREN

BLOEMENMAGAZIJN

K. Hunia & Zn.

Tuindorpstraat 38 — Brinkstraat 1a

Bult's Slagerij

VOOR VLEES
EN VLEESWAREN

WEEMENSTR. 12, TEL. 12752

Klaant'n van BISCHOFF

Bint almaal vol lof

Ne dame of heer . . .

Ze komt aaltied weer, want:

Bischoff

HENGELO

hef 't beste wat er is

Oawertuugt ow van dizze waarheid

PORTJE

Deldenerstraat 8
Hengelo (O.)

DAMES-, HEREN-,
KINDER-PYAMA'S
EN -ONDERGOED,
SCHORTEN, ENZ.
Altijd goedkoop

Ruischer en Hartgers

Veur elektrische apparaten

Radio en Televisie

Drienerstraat 4 • Tel. 14878 • Hengel

**HOBBYHUIS
Hackfort**

BERGWEG 9, HENGELO

VERSTEEG's veerve

veur hoes en eearve

Molenstraat 20

Hengelo (O.) — Tel. 12207

Bonneterie SPECIAAL-
ZAAK:

Blouses - Rokken - Vesten

Molenstr. 5, Tel. 17382, Heng.

N.V. Automobielbedrijf

BLEEKER

• OPEL

• CHEVROLET

HENGELO

AHREND

Telgenflat Hengelo Tel. 7266

voor: Lichtdrukken, Foto-
copieën, bestekken.

H J. Krakkers

AANNEMERSBEDRIJF

Tel. **Hengelo** 12964

Nieuwbouw, Onderhoud- en Betonwerken

MORSINK
SOLASPECIALZAAK
Servieren

Weemenstraat en Kotmansweg

Doe het zelf

Wij leveren hiervoor P.V.C. vloer- en
wandtegels (reeds vanaf fl 5.80 p. m²),
plakplastics, mozaiek, lijmen, beits etc.
VLOERENBEDRIJF

A.F. Pierik &

F. Boerkamp n.v.

Wolter t. Catestr. 5, Tel. 14064
Hengelo (O.)

Automobielbedrijf

ERNE

Delden.str 42
Tel. 2120

vanaf:
f 3799

**FIAT
500**

H. ter Braak

Gasconvectoren, Haarden, Electro-
en Sanitair

Bornsestraat 24

Tel. 16137

ADVERTEREN IS VERKOPEN

BEHANG EN VERF

Fa. Wed. J. Walhof

Beekstr. 29 Hengelo

Beste leu, weet wa'j doot met oew geeld.
Leav' nich raak zoaj wal weelt.
Denk ter um, le'j mangs wat op zied.
Veur nen krappen of slechten tied.

Bring dan

oew geeld

naor de

Nutsspaorbaank

Now 4 pct rente

NUTSSPAORBAANK

Drienerstraote 43 • HENGELO

zaal) en den DROST RIPPERDA 'op 't hoff toe Boeckelo' (te vinden in de Bijlagen van de 'Geschiedenis der Doopsgezinden' door S. Blaupot Ten Cate, deel II), beklaagt zich ROVENIUS dat de Drost 'gheen remedie heeft laten volgen op zijne voerlanghe gedaine insinuatie belangende die congregatien der Tibben offte Wederdopers alhier in Twenthe; ik hertelick begheere dat U. G. believe sodanighe congregatiën der Wederdopers te verstoeren ende hair na behooren te straffen.... overeenkomstig het accoort tusschen syn Hoecheit ende die Heeren Staten belanghende het exercitie der religien in Twenthe ingeghaen Anno 1610 in Junio.' — Hierop volgt een plakkaat van de Drost 'actum op den hofte Boecluoe den 3 October anno 1612' tegen de indringende en schreuwelicke secte der Tibben offte Wederdoperen aan 'allen richteren ende magistraten sampt ingesetzten mines anbevolenen ampts van twenthe hyrmede ampts halven bij die pene (boete) van 50 goltguldens, dat sy daer nae trachten sullen omme soedaene versamelinghen der voersc. secten te verstuiiren en die tuehorders in apprehensie te trecken (in hechtenis te nemen) en ock mede haeren ministers (leeraars) mit diligentie te attraperen (met ijver op te sporen)....'

Uit die correspondentie blijkt hoe de Drost met de kras optredende Vicaris, die 'mit een Borgem.r. van Oldenzael en andere goede Luyden alhier bij mij op den hoff Boculue geweest is en int lange en breede mit alle beleefde redenen gecommuniceert heeft', besprekingen heeft gehouden om de Deken over te halen te willen tolereren het optreden van predikanten te Delden, Goor, Borne en Markelo, echter tevergeefs. Ripperda's plakkaat voldeed overigens noch aan de Deken, noch — zulk op formele gronden — aan de 3 Steden, waartegenover hij zich uitvoerig verdedigt met de betuiging: 'verclaerende voer Godt in mij conscientie in dit Placaet geen andere meininghe dan de yver van die waere Gereformeerde Religie ende die voortplantinghe desselven hier int Landt gesocht te hebben.'

BESCHULDIGING VAN ECHTBREUK

'Bij brief van 10 januari 1611 had Ripperda gesolliciteerd naar het vrijgekomen ambt van Drost van Twente', aldus nog steeds G. J. ter Kuile. 'In dit schrijven heet het dat hij bij absentie van de laatste Drost van Twente diens functie op zodanige wijze had waargenomen in deze oorlogstijd, dat de vijand 'uit groete pikantheijt' zijn huis in bezetting had genomen en hem zo grote schade had toegebracht, als geen edelman in Overijssel geleden had. Zijn sollicitatie gelukte en van 1612 tot 1623 was hij Drost van Twente. Hij schijnt (mr. Nanninga Uitterdijk, Overijsselsche Bijdragen, deel V) naar

genoegen zijn betrekking te hebben waargenomen, totdat er opeens iets gebeurde, dat hem in een zeer ongunstig daglicht stelde. In 1617 ging algemeen het gerucht, dat Ripperda zich aan echtbreuk zou schuldig gemaakt hebben en dit ging zelf zover dat hem dit openlijk op de Landdag van 12 april 1617 door Jonker Joh. van Twickelo tot Borg Beuningen werd verweten. Gevolg daarvan was dat op de Landdag van 9 mrt 1619 besloten werd, belangende de sessie van de Drost van Twente Unico Ripperda.... 'dat hem de sessie in de vergaderinge niet sal worden gegunt, ten ware sijn Ed. opte naiste bijeencomste van Ridderschap en Steden oick wegens de opentlike gescholdene ende beruchtigde Ehebreuck, nair behoiren sich solde counen purgeeren (rechtvaardigen)'. Om kort te gaan, ... nadat zelfs Prins Maurits daarin gemoeid was en een uitspraak gegeven had, waarbij hij de twistende partijen niet ontvankelijk verklaarde, verscheen op de Landdag van 17 mrt. 1620 Harmen Ripperda tot Boekelo om zijn zoon te ontlasten, doch ook hierna werd verstaan, dat Unico uit de vergadering van R. & St. voorlopig geweerd bleef. In juni 1621 toog een deputatie uit R. & St. naar Den Haag om bij de Prins andermaal de zaak aanhangig te maken. Het einde was, dat Unico zich van de vergaderingen van R. & St. terug trok, maar 'niet spoedig uit het veld geslagen' (zo noemt hem mr. Acquoy) is hij het ambt van Drost van Twente blijven bekleden, tot hij 8 sept. 1623 daarvan afstand deed 'vermits syne indispositie (misnoegen) en de andere ongelegenheden'; ook zijn ritmeesterschap over een compagnie Arquebusiers (busschieters) legde hij neer, waartoe de Prins zijn zoon als opvolger benoemde.'

LATERE BEWONERS VAN DE HOF

'UNICO stierf 22 sept. 1625, opgevolgd door zijn zoon WILHELM RIPPERDA T. BOECULO, BUXBERGEN, HENGELO en RUIJSSCHENBERG, de bekende ambassadeur tot de Vredehandel te Munster; hij overleed in 1669. Aan hem is gericht een leenbrief van 4 febr. 1642 waarbij de goederen 'ten Vogelsanck soo (als) van den huyse Borckuloe ten vijff marcken rechte tot nu toe gerecognosceert (erkent) ende gedragen sijn in een Overijsselschen leen ten Overijsselschen rechte verandert ende het erve Weustink van de leenplicht ontslagen,' — waartegen WILHELM RIPPERDA aan HERMAN OTTO GRAAF TOT LIMBURG ENDE BRONCKHORST wederom 'bij permutatie (verwisseling) op 15 mrt. 1641 opgedragen heeft die havezate ende alinge goederen te Boeckuloe, soo tot noch toe met den hoff toe Vogelsanck onverscheyden gebruyckt geweest is, om daarmede wederom van sijn grafelijke genade beleent te worden.'

Hoewel ons beschreven als een baatzuchtig man,

Hengelo
werk-
woon-
en
winkel-
stad

hélène wasser
exposeert gouaches
in «de Cosa»
Markt 2, Hengelo

VIOS gebouw
Self Service
maaltijden à f 2.50
(Ook bij U aan huis)
Beekstr. 10, Hengelo
TEL. 05400-12612

Automobielbedrijf
Van Laar
en
Feijten

Enschedesestr. 127 - Tel. 13983 - Hengelo
DAF

SPAR **SPAR**

Uw **BRANDSTOFFEN** en
OLIE voor alle doeleinden
J. B. VELTKAMP & Zn
Tevens verzorgen wij uw trouwriten met koetsen
Dennebosweg 46, Tel. 16210, Hengelo

Eethuis
„'t Centrum”

(Eig. B. Droste)

BEEKSTRAAT 5 - HENGELO

prima keuken

Specialiteit: **Zigeuner-Bief**
Geopend van 23.30 tot 00.4 uur

HILBERDINK

GROTE SORTERING
TAFEL-, THEE- EN ONTBIJT-
SERVIEZEN

Marktstraat 25 — Telefoon 14357

TUSSEN STADHUIS- EN ST. LAMBERTUSSTOREN

OPTICIEN

WESTEN

LEVERANCIER
AAN ALLE
ZIEKENFONDSEN

MEEST UITGEBREIDE
COLLECTIE MODERNE
BRILMONTUREN

Westen Woont Weemenstr. 15

Makelaarskantoor
ROTTINK N.V.

Deldenerstraat 36-38, Telefoon 13041, Hengelo (O.)
VASTE GOEDEREN ♦ ASSURANTIËN ♦ HYPOTHEKEN

VOOR HET BETERE
SPEELGOED

't **KINDERPARADIJS**
Willemstraat 35 - Hengelo (O.)

Timmerfabriek

Hannink

Hengelo (O.) — Tel. 13701

Levering van:
kozijnen, ramen, deuren, trappen
enz. voor utiliteits- en woningbouw

DIVERSE PLAATSEN

C.L.V. LANDBOUWERSBELANG

Haaksbergen

C.L.O.-mengvoeders

Ruwvoeders

Brandstoffen

Samen sterk! - Koopt bij de
adverteerders van dit blad!

FA. H. KAMP & Zn., Boekelo
beton - bouwmaterialen

Losplaats 9, Tel. 250

FORMELTA

de ideale koffiemelk

Verkoopkantoor „MULTIFARM” Boekelo

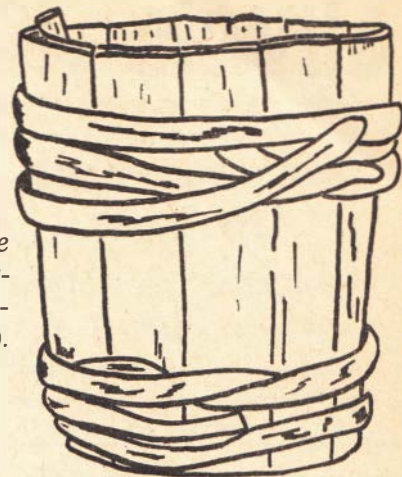
was Wilhelm's boedel bij zijn overlijden in 1669 zeer verwaarloosd, hetgeen nog verergerde onder zijn zoon en opvolger, UNICO RIPPERDA TOT BOEKELO enz., ritmeester in 1666 en in 1672 kolonel te paard, in welke hoedanigheid hij deel uitmaakte van de bezetting der stad Zwolle tijdens de inval der Münstersen en Keulsers.

Zoon UNICO was in kinderloze echt verbonden met MARGARETHA VAN MERODE; toen hij in 1678 overleed, liet hij zijn goederen in volkomen berooide toestand na. Nu werd Boekelo voor schulden verkocht. Zijn nalatenschap werd onder voorrecht van boedelbeschrijving aanvaard door JACOB VAN COEVERDEN T/D STUIVELAAR, als vadervoogd over diens minderjarigen zoon BORCHARD AMELIS VAN COEVERDEN.

Uit een akkoord van 10 december 1681 en een nader akkoord van 16 mrt. 1682 getroffen tussen deze en enige Hollandse en Overijsselse schuldeisers blijkt dat de rentmeester Willem Havius uit de verwaarloosde boedel 40.000 cari. gld. toekwam en nog 10.000 cari. guldens wegens achterstallige rente. Hij deed echter afstand van deze vordering op de boedel, waartegenover de andere contractanten bij aanwezigheid voor de richter van Enschede verklaren afstand te doen van en over te dragen alle erven en goederen behorende aan en onder de havezate Boekelo in vollen eigendom aan: Vrouwe ELISABETH HAVIUS, gemalin van CORNELIS VAN AERSSSEN VAN WERNHOUT, Drost van Dalem en 's Hertogenrade. (De zoeven genoemde oom van Elisabeth Havius was rentmeester van Jacob Cats, bij welke laatste de ouders van Elisabeth — Mathias Havius en Cornelia Baers — in dienst waren geweest: *'den man int buijtenwerck, de vrouw in 't huysbedrijf.'* Reden, waarom aanvankelijk door voogden en familieleden van Elisabeth's bruidegom verzet werd uitgeoefend op hun huwelijk Hoe dit zij, genoemd echtpaar betrokken dadelijk het Huis te Boekelo en op 25 maart 1682 werd aldaar hun elfde kind, Maria, geboren.) Blijkens leenbrief van 30 december 1682 wordt vrouwe ELIZABETH HAVIUS vanwege de Leenkamer Bronckhorst beleend met *'die Havesaete Bocoloe met die alinge goederen daeronder gehorende ende den hof toe Vogelsanck — voortijds aan den grafelijke Huize Bronckhorst te vijf marken rechte in manstadt leenroerig gewest, doch in den jare 1641 den 15den Maart voor sekere recognitie (belasting die voor een verkregen vergunning betaald moet worden) in een leen ter Overijsselsen recht veranderd.'*

Maar reeds in 1690 is ELISABETH HAVIUS overleden en wordt Boekelo op 23 mei 1690 te leen uitgegeven aan haar oudste zoon: WILLEM VAN AERSSSEN VAN WERNHOUT TOT BOEKELO, die weldra kinderloos overleed en na wien 29 jan. 1694

Tynsbekertje van de Hof te Boekelo, typisch bewijs van hoerigheid; (zie p. 11).

daarmede voor de eerste keer wordt beleend zijn broeder JAN (of JACOB) VAN AERSSSEN v.W.t.B. (geb. jan. 1666); voor de tweede keer op 23 maart 1702 en nog eens op 25 nov. 1722 wegens verkoop van de Graafschap Bronckhorst met leenkamer aan Johan Pieter van Raesfelt.

Genoemde JAN VAN AERSSSEN, gehuwd met ANNA JUNIUS, overleed kinderloos als laatste mannelijke afstammeling uit de tak van Van Aerssen-Wernhout op 15 dec. 1732. Zijn opvolgster in het leen was zijn zuster ELISABETH, beleend op 9 jan. 1734 en gehuwd met Robbert de Mann, die echter het leen refuteerde (teruggaf), mede namens haar zuster MARIA VAN AERSSSEN, gemalin van François van Aerssen van Sommelsdijk, ten gevolge waarvan op 23 maart 1736 uit hoofde van donatie (schenking) aan hun zwager CORNELIUS JACOB BARON VAN MA(C)HONY gehuwd met ANNA VAN AERSSSEN, deze daarmee beleend werd.'

HOF TE BOEKELO GESLOOPT

'Een nieuw geslacht was hiermede in het bezit van Boekelo geraakt, waarschijnlijk van Schotse afkomst (meerdere leden ervan dienden bij onze Schotse troepen), protestant, doch niet bewijsbaar riddermatig, waarom zij - evenmin als het geslacht dat hun voorgedaan was - ten Landdage konden verschreven worden, ook niet toen zij eigenaren geworden waren van half Hengelo. CORNELIS JACOB d. M., in 1741 opgeklommen tot kolonel-commandant der guardes te voet van Holland en sinds 1748 Lieutenant Generaal der Infanterie, was van 15 mei 1749 tot 1 dec. 1751 ouderling der herv. gemeente van Enschede. Hij was in de 2de echt verbonden met NICOLINA JUDITH VAN KEPPEL t.d. STOEVELAAR en HENGEL, uit welk huwelijk drie kinderen: JEREMIAS ARNOLD BARON DE MAHONY t. B. en H., CORNELIA CAROLINA en ISABELLA MECHTELD. (Zie verder pag. 11.)

almelo

Nutsspaarbank UW bank

Hoofdkantoor Almelo
WIERDENSESTRAAT 22

Bijkantoren te Almelo, Wierden,
Vriezenveen, Rijssen, Nijverdal en
Coevorden

Veur MEUBELS en allens, wat
er zo biejkomp kieken, naor:
TOON a.d. **Tuinstraot**

Tel. 3880

Het Twentse Serviezenhuis

Heeringa & Co

Grotestr. 79, ALMELO
Nieuwstr. 36 Hengelo

Wedgwood, Spode,
Royal - Copenhagen

**Alle boeken over
TWENTE**
Scholten's boekhandel

GROTESTRAAT 116 - ALMELO

In vrogger dage daansen de leu op
de dell' 'n veertoer. Weer völ later
'n zeuensproonk. Rechtovoortfoxtrot,
wals en cha cha cha in niejmoodse
daansscholen:

Ans en Wim POLMAN
Ootmarsumsestraat 26 — Tel. 4880

■ VEEVOEDER
■ KUNSTMEST EN
■ LANDBOUW-
[BENODIGDHEDEN
in de beste kwaliteiten !!!

Door grote
omzet **A.B.T.B.**
lage prijzen **ALMELO**
bij

FOTO ROOS SINDS
1905
foto-service
Bornsestraat 26, Tel. 2563

Wekblad Roeten Dree

Tel. 05490-3163

Postbus 22

Heel de stad least dit blad
(en ook 't Aadorp, Harbrinkhook,
Bornerbrook en Zeendern.)

drogisterij - parfumerie
PRÜMERS

Bornsestraat 72 - Tel. 5650
Het huis voor geschenken

HOTEL-CAFÉ-RESTAURANT
de Mooie Vrouw

(TEVENS BENZINE-STATION)
Een van de oudste zaken in Twente
OOTMARSUMSESTRAAT 488 - ALMELO

Coöperatie
De Landbouwcoöperatie

is een bolwerk ter beveiliging
ter verdediging
ter bevordering
van de economische belangen
van de vrije zelfstandige onder-
nemers in de landbouw te weten
de Boeren.

**COÖP. LANDBOUWERS-
BANK EN HANDELSVER.**

Olympia

Tel- en Schrijfmachines
G. H. v. d. VEEN
ALMELO. Tel. 2666
HENGELO. Nieuwstr. 38. Tel. 3159

DIVERSE PLAATSEN

Hotel Haarhuis Zenderen

In 't herte van Twente

DIVERSE PLAATSEN

BOERENLEENBANK
Bornerbrook

■ De SPAARBANK ■ verder alle
voor iedereen BANKZAKEN

Met onze mengvoeders altijd de
hoogste productie. **Kunstmeststof-
fen**; keuze uit vele soorten. Ruim
gesorteerd in **vaste brandstoffen**.
Bij ons is het rustig en voordelig
tanken voor brommers, auto's en
tractoren.

C.A. & V.V. BORNERBROEK

Wie helpt met an de
bleui en veuroetgang
van **MAARKEL**
met wiede umgeffing

● Coöp. Boerenleenbank en
● Coöp. Landbouwvereniging

„de kop'ren smorre”

Twents ethoes in Maarkel
an de grote weg van Hengel naor Deamter
[Twentse specialiteiten]

BOERENLEENBANK
Wegdam

Voor alle bankzaken, Voorschotten,
Credieten en lopend rekeningverkeer.

**Coop. „De Landbouw” W.A.
GOOR**

Het adres voor:
Mengvoeders onder C.L.O.-
contrôle, Meststoffen, Brand-
stoffen, Bestrijdingsmiddelen,
Kruidenierswaren, Landbouw-
werkzaamheden enz.

DENKT BIJ HET OPLOSSEN
VAN UW PROBLEMEN

RUIMTEVERWARMING
OOK AAN AARDGAS

Gem. Energiebedr. Rijssen

BOERENLEENBANK
Albergen

De SPAARBANK voor stad en land
Maak gebruik van lopende rekeningen
Alle inlichtingen aan de bank

Na het overlijden van zijn vader, 25 maart 1762, wordt hij op 22 juni 1762 beleend met Boekelo en Vogelsanck, en na de dood van zijn moeder omstreeks 1757 beleend met de halvesheid van Huis Hengelo, hetwelk later aan zijn zusters vererft.

JEREMIAS ARNOLD was kapitein over een compagnie Schotten: hij belast 4 febr. 1757 half Hengelo met een hypotheek; wordt in 1766 lieutenant-kolonel bij de Schotten. Hij was gehuwd met ELISABETH JUDITH VON MUNCHHAUSEN VAN DE OLDEMEULE († 29 febr. 1788), overlijdt 9 dec. 1780 en wordt bijgezet in de kerk te Enschede.

Daarna wordt op 9 juli 1781 met Boekelo en de Vogelsanck beleend zijn zuster ISABELLA MEGTELD FREULE DE MAHONY († 1792) en vervolgens haar erfgename CAROLINE VAN DER DUYN geb. DE MAHONY.

Op 26 okt. 1792 werd de havezate Boekelo c.a. met recht van verschrijving ten Landdage, recht van jacht en visserij etc. publiek verkocht aan MR. HENDRICUS IGNATIUS CHRIST. VAN KEMPEN, wonende te Zwolle, voor een som van 36.100 gulden — *de gld. á 21 stuver het stuck*. De belening op hem volgde 3 okt. 1793; de leenkamer keurde bij brief van 22 juni 1797 goed de vestiging van een hypotheek op Boekelo groot 6500 gld. verstrekt door JOAN BLYDENSTEIN te Enschede. De heer VAN KEMPEN overleed op het Huis Aalshorst bij Dalfsen 17 sept. 1819, doch had tevoren op 4 jan. 1818 onder de hand het Hof te Boeculo met alle erven alsmede houtgewas en zelfs mobiele goederen (de laatste voor 4000 gld.) verkocht voor een totaal van 30.000 gld. aan J. G. B. WEERMAN, wijnkoper te Delden, J. DIJK, schout en fabriqueur te Hengelo en GERHARDUS KWINKELER, landman te Boekelo, — die het nader op 11 nov. 1818 onderling verdeelden; de eerstgenoemde verkreeg daarbij de huisplaats met de heerlijke rechten en liet het herenhuys slopen en de gracht dichtplempen. Bij acte van 22 aug. 1822 verkocht WEERMAN zijn deel aan HELMIG VAN HEEK te Enschede, die in de volgende jaren meerdere stukken van het oude goed er bij aankocht. Na diens dood kwamen de goederen aan zijn zoon de heer GERRIT JAN VAN HEEK te Enschede. Thans behoort het goed — inclusief het erve Vogelzang — aan de bejaarde heer ARNOLD VAN HEEK te Enschede.

TYNSBEKER VAN BOEKELO

In verschillende akten van overdracht van Boekelo wordt nog melding gemaakt van het recht van tyns, dat de tijdelijke pastoor van Alstätte in Münsterland alle jaar op Sunte Martensdag vóór twaalf uur moet brengen op het Huys Boekelo, *'een Beeker van lindenhout gemaakt met drie rijen hazelaer omwonden op de poenaliteit (op straffe van beboeting) daertoe staende.'*

Deze tyns was verschuldigd wegens het door de kerk van Alstätte in achterleen van Boekelo houden van het erve Löhring.

Oorpronkelijk moeten de bekertjes gemaakt zijn geweest van eikenhout, later werden ze van lindenhout vervaardigd. De Oudheidkamer Twente te Enschede bezit een exemplaar van eikenhout in bruikleen.

Ook elders in Twente komen we een dergelijke cynsplicht tegen: een erf onder Tubbergen was aan de Eeshof verplicht te betalen jaarlijks een pacht van *'eijnen wytten beker tusschen sunte mertijn unde middewinter'*, en zo ruste op de Hachmeule te Bentelo een *'tynsbeker jarlix op sunte mertyn'* aan de Heer van Twickel te betalen.

ARMZALIG BESTAAN

In het Schattingsregister van Twente uit 1475 (blz. 87) worden onder Boekelo (Kerspel Enschede) een 9-tal boerenerven genoemd waarvan er één wordt aangeduid met *pauper* (arm), één met *kathe* (zeer klein) en twee met de vermelding *'sint arme katen'* worden geklassificeerd.

In de kohieren van het vuurstedengeld uit 1751, waarin naast de haardsteden voor de verwarming van woningen ook de vuursteden staan vermeld die voor industriële doeleinden worden gebruikt (de laatste waren aan een veel hogere belasting onderworpen) worden voor Boekelo twaalf ovens genoemd waarin de boeren zelf hun brood bakten; (3).

In verschillende Twentse plaatsen heeft men in 1753 het aantal weefgetouwen geregistreerd en daarbij vermeld hoeveel er in gebruik waren. Deze plaatselijke rapporten heeft men aan Gedeputeerde Staten van Overijssel gezonden om de overheid in te lichten over de toenmalige crisis in de textielnijverheid. Voor Boekelo worden in dat jaar opgegeven 22 wevende gezinnen waarvan er 19 werkeloos en 3 gedeeltelijk werkeloos. In 1795 is in Boekelo geen enkele wever meer te vinden. De vooruitgang van het aantal wevers in de stad Enschede accentueert het verschil dubbel. Men ziet hier het concentratieproces in de steden en kerkdorpen zich bijzonder duidelijk afspelen. Enschede profiteerde van de achteruitgang van de textielnijverheid in de onmiddellijke omgeving; (4).

Betreffende het onderwijs vermeldt eerder genoemde Ter Kuile: 'Behalve de invloed die Huis Boekelo kon doen gelden in de marken en diensvolgens op de beroeping van een predikant te Enschede, had het Huis ook het recht van aanstelling van de schoolmeester te Boekelo, doch was bezwaard met

(3) Slicher van Bath: „Een samenleving onder spanning”, blz. 199.

(4) Idem: blz. 205 ev.

oldenzaal

GESCHENKBON

G. morselt fl.

Zoveel schitterende geschenken...
En evenzoveel verschillende smaken.
Geef een geschenkbbon.

Blij met een geschenkbbon

G. Morselt

tricoloreren
drymasteren

verven

Ootm.str. 47-49

Tel. 2091

Antoon Hutten

VOOR DE LOOP EN DE SLOOP

Van Opel, Ford en VW
alle onderdelen

Denekamperstr. 71, Tel. 2863

ERRES PHILIPS
TELEVISIE
Ben Lansink Oldenzaal
Deurningerstr. 6 Tel. 2981

Foto's könt nich kieken
(Mer oonze foto's möj bekieken)
fotohandel

't Kiekkeske

Voor
een deskundig uitgewerkte

C.V.-installatie

E. HEIDEMANN & Zn
Boterstraat 15 Tel. 2077
OLDENZAAL

TELGENKAMP's
zaadhandel

Het adres voor tuin-, bloem-
en landbouwzaden, bestr.midd.
Molenstraat 6, telefoon 2958

KIP

regelt Uw
schade

KIP

deukt Uw
auto uit

KIP

spuut Uw
auto

AUTOSPUITBEDR./UITDEUKINR.
Esstraat 6 — Tel. 2251 — Oldenzaal

de zaak met meer

dan 50 toonkamers

- DIV. PLAATSEN -

COOP. ZUIVELFABRIEK
De Eendracht
ROSSUM

Het beste adres voor alle zuivelprodukten

BOERENLEENBANK
Weerselo

Verzorgt al uw bankzaken. Hoogste spaarrente.

Boerenleenbank De Lutte
MET KANTOREN TE DE LUTTE
OVERDINKEL, GLANERBRUG
Hoge rente voor al Uw ingelegde spaar-
gelden. Lage hyp.- en voorschot-rente

BOERENLEENBANK
— LONNEKER —

Bijkantoor Enschede: Fazantstraat 112
De Spaarbank Alle bankzaken
voor iedereen Telefoon 10223

Wee rekken kan geet naor
zölfbediening
PARAAT

Glanerbrug: bij TET-bushalte
In 'n lunchroom köj lekker etten en dreenken

„'N BUSKE LATE BLEUIERS”
(Toon Borghuis, Oldenzaal)

Boekhandel Bruggeman, Oldenz.
Boekhandel Witkam, Enschede
Bij de Twentse Post uitverkocht!

TRACTOREN (Kramer, David
Brown), MELKMACHINES (FN),
FRIAC-DIEPVRIEZERS.

SCHOLTEN LANDBOUW-
MECHANISATIEBEDR.
Deurningen (Tel. 228)

Boerenleenbank

Denekamp

de spaarbank

voor het platteland

Autobus-
onderneming
Oldenzaal

Lijndiensten

Oldenzaal - Denekamp - Grens - Nordhorn

Moderne touringcars

Uitgebreid reizenprogramma

In de zomermaanden elke dag tochten in Overijssel
en het Duitse grensgebied

een jaarlijkse bijdrage van 25 gld. ten behoeve van deze meester en met een contributie van 5 gld. voor die te Enschede. Daarop heeft betrekking de resolutie van Ridderschap en Steden van Overijssel van 3 april 1683 luidende: *'dat den schoolmeester tot Boekeloe hebbende 25 caroli gulden 's jaers van de provincie en zijnde van wijlen den Here Ripperda hem gelijke 25 cari. gld. jaerlix belooft, welke hij nooit heeft becomen, versoeckende nog andere 25 cari. gld. op eenigh comptoir mogen worden toegestaan.... is besloten dat dese versochte 25 cari. gld. jaerlix sullen moeten gevordert worden van de besitters van 't huys te boeculo also het selve haer in deijlinge is toegereekent.'* — Bij overeenkomst van 4 augustus 1834 tussen de toenmalige bezitter van Boekelo en het gemeentebestuur van Lonneker werd hierover gecontracteerd, dat eerstgenoemde als zodanig afstand deed van *'het regt van collatie van de school te Boekelo'* ten behoeve van dat gemeentebestuur voor een som van 400.— gld., terwijl hij daarentegen ontslagen werd van zijn verplichting tot jaarlijkse contributie.'

INDUSTRIEDORP BOEKELO

Op een terrein in de dorpskern waar drie beken samenkomen — de Boekelerbeek, de Teesinkbeek en de Veldbeek — en waar dus geregeld voldoende water verwacht mocht worden, bouwde de firma Van Heek & Co te Enschede in 1888 een eigen blekerij. In mei 1895 werd deze bedrijfsafdeling tot een zelfstandige onderneming: de *'NV Boekelosche Stoomblekerij'* (met een kapitaal van f 250.000). In 1955 werd een nieuwe bleekwijze ingevoerd waardoor de doorlooptijd van het te bleken doek van 4 à 5 dagen tot 2,5 uur kon worden teruggebracht; (5). Thans maakt de Boekelose Stoomblekerij deel uit van het Texoprint-concern. Vorig jaar werd de gehele filmdruk van Texoprint NV geconcentreerd in Boekelo, waartoe o.a. drie filmdrukmachines uit het door Texoprint gesloten bedrijf in Lommel (België) naar hier werden overgeplaatst, gevolgd door vier filmdrukmachines uit de NV Stoomweverij Nijverheid te Enschede. Met inbegrip van het kantoorpersoneel kunnen in deze filmdrukkerij te Boekelo totaal 1200 werknemers een bestaan vinden.

In 1919 werd te Boekelo opgericht de *'Kon. Nederlandsche Zoutindustrie'*. De eerste wereldoorlog maakte de aanvoer van ruw zout uit Duitsland en andere landen zeer moeilijk en onder druk der omstandigheden werd het besluit genomen tot ontginning van het zout in eigen bodem; (6). Toen echter Hengelo in 1935 via het Twentekanaal bereikbaar werd voor schepen en ook daar zout in de bodem bleek te zitten werd — om vrachtkosten te

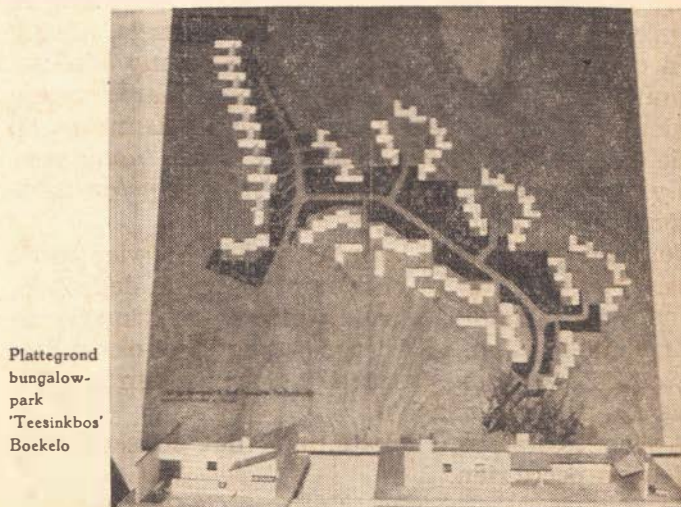
besparen — de zoutindustrie naar de Twentse metaalstad verplaatst; (1936). Het zoutwater-golfbad te Boekelo, destijds door de KNZ gebouwd en in het zwemseizoen steeds druk bezocht, herinnert nog aan de zoutwinnerij hier ter plaatse.

De *'Commercial Plastics Boekelo NV'*, een zelfstandige onderneming met 300 man personeel, zou men terecht een *eigentijds* bedrijf kunnen noemen. In 1960 opgericht, vervaardigt men hier plastic-foliën — een modern produkt — bekend onder de merken Fablon (zelfklevend plakplastic voor decoratieve doeleinden) en Boeklon (zelfkl. plastic voor het inbinden van boeken).

Mede met het vooruitzicht op de nieuwe fabriek die Polaroid-Enschede in Boekelo wil bouwen, rijst het beeld van dorp Boekelo als belangrijke industrie-kern in de gemeente Enschede.

KERKDORP BOEKELO

Met de bouw van de St. Marcellinuskerk in 1929 werd Boekelo kerkdorp. De parochie telt plm. 700 katholieken, waarover pastoor J. B. van de Beld is aangesteld als geestelijk leidsman. Het protestantse deel ging vanouds te kerke in Usselo, maar sinds 1964 beschikken de ned. hervormden van Boekelo over een eigen kerkje dat tevens dienst doet als wijkcentrum. Wijkpredikant ds. A. J. de Vos schat het aantal lidmaten op plm. 1000. De grenzen van de kerkelijke gemeenten vallen echter niet samen met die van het dorp Boekelo, dat volgens de laatste telling (1 jan. '65) 1147 inwoners heeft. Op dezelfde datum telde Boekelo 291 woningen, een aantal dat op 1 jan. '67 met slechts 7 woningen was gestegen. Hoewel momenteel aan de rand van het landgoed Teesink een omvangrijk bouwproject wordt gerealiseerd (69 bungalows in vrij hoge prijsklassen van 75.000 tot ruim 100.000 gulden per woning) blijft de woningbouw in Boekelo een zaak die om grote inspanningen vraagt.

Plattegrond
bungalow-
park
'Teesinkbos'
Boekelo

(5) L. A. Stroink: „Stad en Land van Twente“, blz. 532.

(6) Idem, blz. 11.

STREEKTAAL

'n LèVENSLOOP VAN JENSKEN VANDE WAPSE

('Gaitjan', Almelo)

VIII.

JENSKEN WAS ONNERTUSKEN 'N JAOR OF achttien, en al harre a völle leergeld betaald, zo of en too wasse toch nog te goodgeleuvig en harre de oog'n nog mangs in 'n tuk. Mar 't schell'n wa dat hee non nen allerbess'n kameraod har waor asse best met op kon scheet'n en waor hee völle van leerd hef. 't Was Gait van Venklaos, ne oet-geslaop'n knarre, zo dreekaantig as bookweit'n-zaod.

Venklaos har zo'n hènig schrao köttersspilken, zo van drie beeste met nen ponny. Goo leu, daor nich van, mar — zo a'k a zeg heb — all'ns waster zo kaal as nen loes. Toch gung Jensken d'r geern hen. Bie Venklaos daor ko'j zo van all'ns beleew'n. Den ponny den't ze hadd'n, den hadd'n ze van all'ns eleerd. As Gait zee: *'en now dood'*, dan göng 'n ponny laankoet op de delle ligg'n. As Gait kom-mandeer'n: *daans'n*, dan kwam 'n ponny op de been, en spröng um de buurt'n op zien veur- en achterpeute. En rien da'j der op konnen... As Gait 'n maol met de zwöppe knapp'n, dan vleug 'n ponny as nen hazen de nienduur oet, de maot in.

Op nen Zundagmirrag vreug Jensken an Gait, offe eew'n rien moch op de kirre. *'Boo wisse wa'*, har Gait zeg, *'haalt ne mar oet 'n stal.'*

Jensken pakk'n 'n ponny bie 'n toef en kwam er de delle met op. *'Hier'*, zeg Gait — en rekk'n zien kameraod 'n melksteulken an — *'aans kom ie d'r nich op.'* Jensken zett'n nen voet op 'n melkstool en in nen wip zatte boow'n op de hitte. Gait pakk'n de zwöppe achter de hakselkiste vandan en 'n ponny begreep a wat em te doen stön. Heij vleug in galop naor boet'n hen, mar grote griezels, allenig 'n onnersten nienduur stön los. 'n Ponny kon net onner 'n boowst'n nienduur hen, mar Jensken vleug er pardoes teeg'n op. Hee lag a laankoet op de delle, doo as Gait nog schreew'n van *'hoow ponny, eew'n woch'n, ik mur oew 'n boow'nsten nienduur eerst los doen...'*

Jensken kwam met sten'n en kraak'n wier op de been en leup aal in 't ronn'n aower de delle hen, met de ene haand veur de plette en met 'n annern an de bille. Zien kameraod vreug heel osmeudig: *'heij oe zeer daon, Jensken?'*, mar meteen drèej'n ne zik um van 't lach'n.

't Was 't eerste en 't leste maol dat Jensken met deu an peere rien.

('t Geet wieder.)

EXPOSITIES

HÉLÈNE WASSER

HENGELO — In het COSA-restaurant is momenteel werk te zien van de Hengelose kunstenares Hélène Wasser (20), die onlangs afstudeerde aan de AKI te Enschede waar zij door de leraren Joop Hardy en Johan Haanstra artistiek werd gevormd.

Hélène debuteert met een fraaie collectie gouaches, waaronder vooral de serie 'Ontmoeting' — bestaande uit acht tempera's — een hoogtepunt betekent.

Zonder twijfel hebben de schilder Kunstige merites van haar werk iets te maken met de duidelijkheid en intensiteit waarmee de kunstenares haar objecten heeft waargenomen. In de serie, door Hélène 'Ontmoeting' genoemd, schouwt zij de microcosmos van het éencellige leven met zijn innerlijke bewegingen en op expansie gerichte activiteiten. Echter niet zozeer de stoffelijke verschijningsvorm van dit primitieve leven, alswel de binnenkant daarvan, de in de levende materie verborgen universele liefde voor het voort te brengen werk heeft haar geobsedeerd.

Hélène Wasser beschikt over het talent om iets van de boeiende binnenwereld der dingen uit te zeggen in haar werk.

(Gk.)

LITHOGRAAF J. H. GELINK

ENSCHDE — In het kunstzaaltje 'REPRO' is deze maand werk te zien van de 58-jarige Enschedeër J. H. Gelink, een leerling van AKI-directeur Middelhoek.

Op zijn eerste tentoonstelling toont Gelink zich vooral als tekenaar en aquarellist talentvol en doorkneed.

Prof J. C. VLUGTER RECTOR MAGNIFICUS THT

ENSCHDEDE — Bij Koninklijk Besluit is prof. dr. ir. J. C. Vlugter — geboortig uit Rotterdam — benoemd tot rector-magnificus aan de Technische Hogeschool Twente voor het tijdvak 1 sept. 1967 tot en met 31 aug. 1971. Hij is de opvolger van prof. dr. G. Berkhoff, die met pensioen gaat.

Mr TER KUILE CONSERVATOR RIJKSMUSEUM

ENSCHDEDE — Met ingang van 1 september is de oud-Enschedeër mr. drs. O. ter Kuile, hoofd van de onderafdeling Monumentenzorg aan het ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk te 's Gravenhage, benoemd tot conservator van het Rijksmuseum 'Twenthe' als opvolger van drs. A. L. Hulshoff, die — zoals in ons vorige nummer gemeld — directeur is geworden van dit museum. De heer Ter Kuile, die een zoon is van de textiel-fabrikant H. ter Kuile, de oud-directeur van Ter Kuile-Cromhoff, studeerde rechten te Utrecht en slaagde voor het doctoraal-examen kunstgeschiedenis te Amsterdam. Hij begon zijn loopbaan in de kunsthistorie als conservator van het Mauritshuis te 's Gravenhage.

BOVENGEMEENTELIJK BESTUURSORGAAN

ENSCHDEDE — Tijdens een op 24 augustus gehouden persconferentie presenteerde zich in de Twentse textielstad de *Werkgroep D'66 Toekomst Twente en Oost Gelderland*, welke bestaat uit acht leden

VAN BUITEN DE REGIO TWENTE**ANE-MONUMENT**

ANE — Op 29 juli werd te Ane een gedenksteen onthuld dat herinnert aan de slag in de 'Mommarieten', een voormalig moeras hier in de omgeving, waar in 1227 de Utrechtse bisschop Otto von der Lippe met de bloem van de Overijsselse adel door de Drentse boeren met knotsen en hooivorken werden omgebracht. Onder de genodigden bevonden zich o.a. leden van de familie Van Coeverden uit Goor (Twente) die afstammen van Rudolf van Coevorden, de aanvoerder van de Drenten tijdens deze slag. De aan hooivorken opgehangen Nederlandse vlaggen bij het monument alsmede het geschilderd met een 'vrije boeren-mentaliteit' in een toespraak van mr. dr. Schaap uit Den Haag doen sterk twifelen aan de gezondheid van het soort regionalisme waartoe de slag bij Ane zou moeten inspireren; (zie ook *Twentse Post* van aug. '62).

van de politieke partij *Democraten '66*. De groep heeft zich schriftelijk gewend tot alle dertig gemeenten uit het gebied van de T.O.G. (belangengemeenschap Twente-Oost Gelderland) met de opwekking op korte termijn besprekingen te voeren teneinde te komen tot een uiterlijk in 1970 rechtstreeks te verkiezen bovengemeentelijk bestuursorgaan voor deze gemeenten.

**AMBT- EN STAD DELDEN
WORDEN NIET SAMENGEVOEGD**

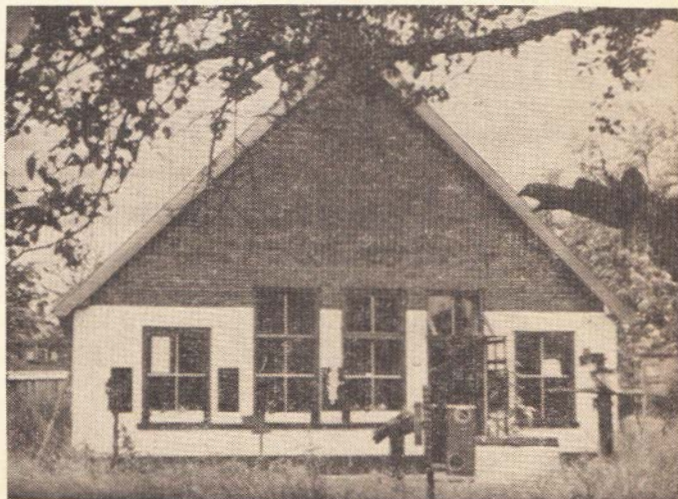
ZWOLLE — Ambt Delden zal blijven bestaan. Stad Delden zal zoveel grondgebied van Ambt Delden krijgen dat zij kan uitgroeien tot een gemeente van 10.000 inwoners. Tot deze conclusies kwamen de ministers Beernink van binnenlandse zaken en Schut van volkshuisvesting en ruimtelijke ordening op 16 aug. na de afwerking van hun agenda in de Overijsselse hoofdstad.

BENDIEN PAST ENGELSE UITVINDING TOE

ALMELO — Als eerste Nederlandse confectie-industrie zal Bendien NV te Almelo het Engelse systeem van volledig beplakte voorpanden (fully fused fronts) toepassen. Bij dit systeem komt de traditionele manier van het maken van binnenwerk in colberts te vervallen en wordt weefstof, bezaaid met harslijmbolletjes, onder grote druk en hoge temperatuur aan de binnenzijde van het jasje gelast. 3 Sept. wordt 't produkt in de RAI getoond.

KUNSTENAARSATELIER IN BOERDERIJ

HENGELO — De voormalige boerderij van de fam. Korf aan de Leeuwerikstraat 14 — thans eigendom van de gemeente Hengelo — is ingericht als kunstenaars-atelier. De kunstschilder W. v. Oostrom en de beeldhouwer Martin Stolk, beide Hengeloërs, hebben dit nieuwe verblijf onlangs in gebruik genomen.

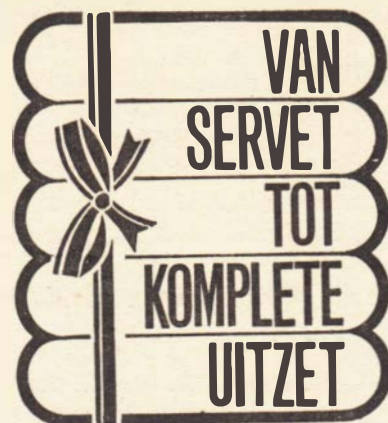

GENTLEROY VOOR VRIJETIJD- KLEDING

KONINKLIJKE TEXTIELFABRIEKEN
GEBR. VAN HECK N.V. ENSCHEDE.

JORZOLINO

KONINKLIJKE TEXTIELFABRIEKEN
JORDAAN-TER WEEME N.V. HAAKSBERGEN

VéGé

voor ^U_W levensmiddelen
guller met zegels... guller met guldens

Op VéGé-artikelen steeds
10 0/0 kort. in geldzegels

Henny J. v. Egteren

C.F. Klaarstr. 18a - Tel. 2365 - Enschede

Lid van de Selectiegroep van
Nederlandse Dameskappers

Gedipl. Dames- en Herenkapper
Manicure - Pedicure
Schoonheidsspecialist
Medisch gedipl. Haarkundige

ERICA-SERVICE

Doe het zelf en maak van uw tuin
een LUSTHOF. Kosteloos maakt
ERICA voor U een grondplan.
Vraagt inlichtingen.

*Een plezierige maaltijd
of gezellig wat kletsen bij een Goed Glas...
In de Cosa wordt U gastvrij ontvangen!*

cosa